

9:35- 9:50

Dr. Annette Kuhk

operatie circulatie

VRP-VOORJAARS CONGRES 13 JUNI 2019 - LEUVEN

Operatie Circulatie

ope·ra·tie (de; v; meervoud: *operaties*)

1 chirurgische verrichting om delen van het lichaam te scheiden, te verenigen, te verwijderen of te vervangen

2 strategische verrichting, legerbeweging

cir·cu·la·tie (de; v)

3 zorgvuldig voorbereide, omvangrijke verrichting

1 omloop, kringloop: in circulatie brengen

Circulaire principes voor ruimtelijke planning?

De uitdaging: waarom circulair?

<https://www.mfe.govt.nz/waste/circular-economy>

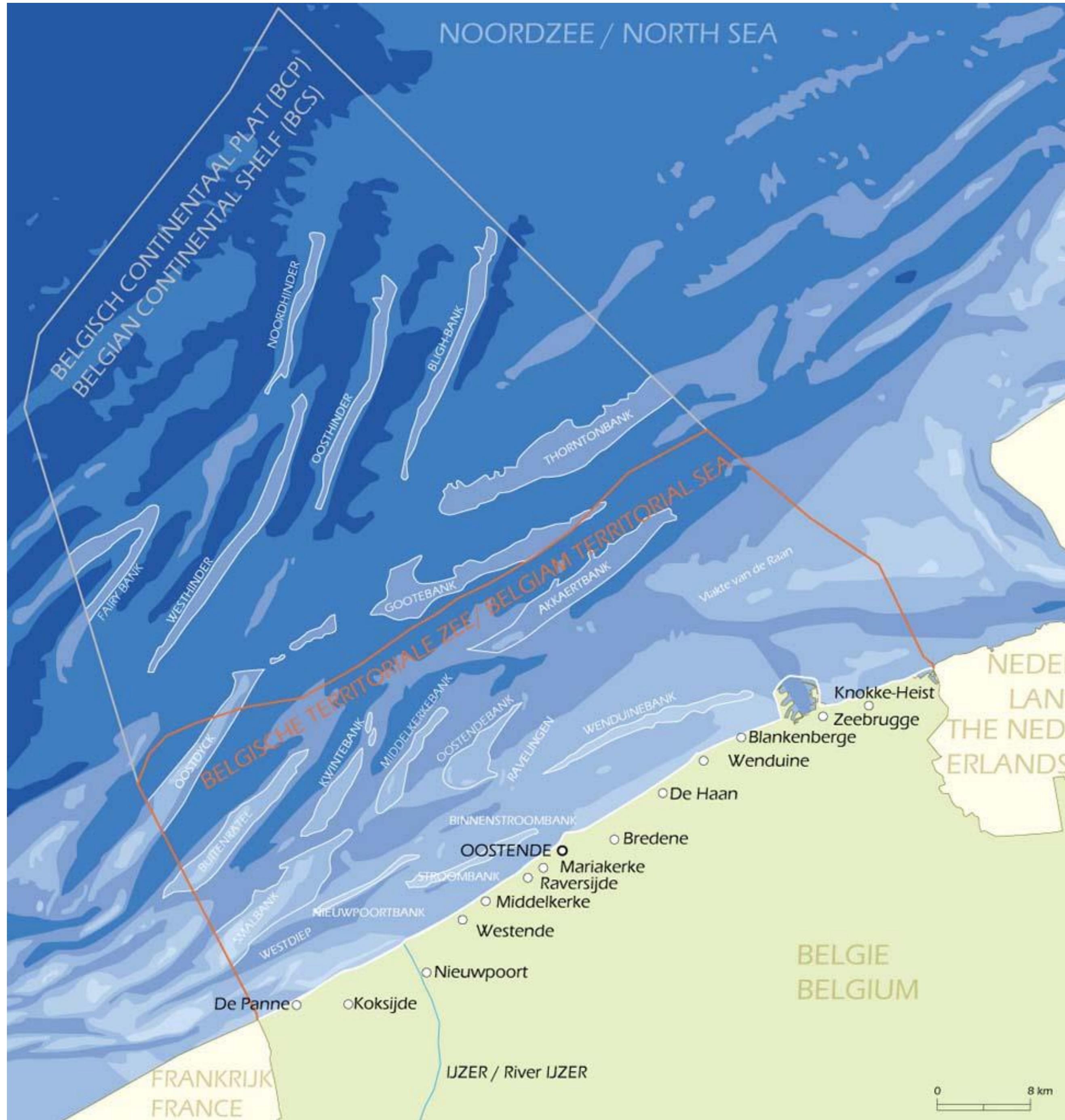
<https://www.governmenteurope.eu/circular-economy-concept-explained/90557/>

Een uitdaging van formaat

Eindige
grondstoffen

Eindige resources...

Marine zandwinning
3 miljoen m³ per jaar

Voor versterking van de kustlijn
Voor de bouw

**Zeezand:
een schaarse grondstof?**

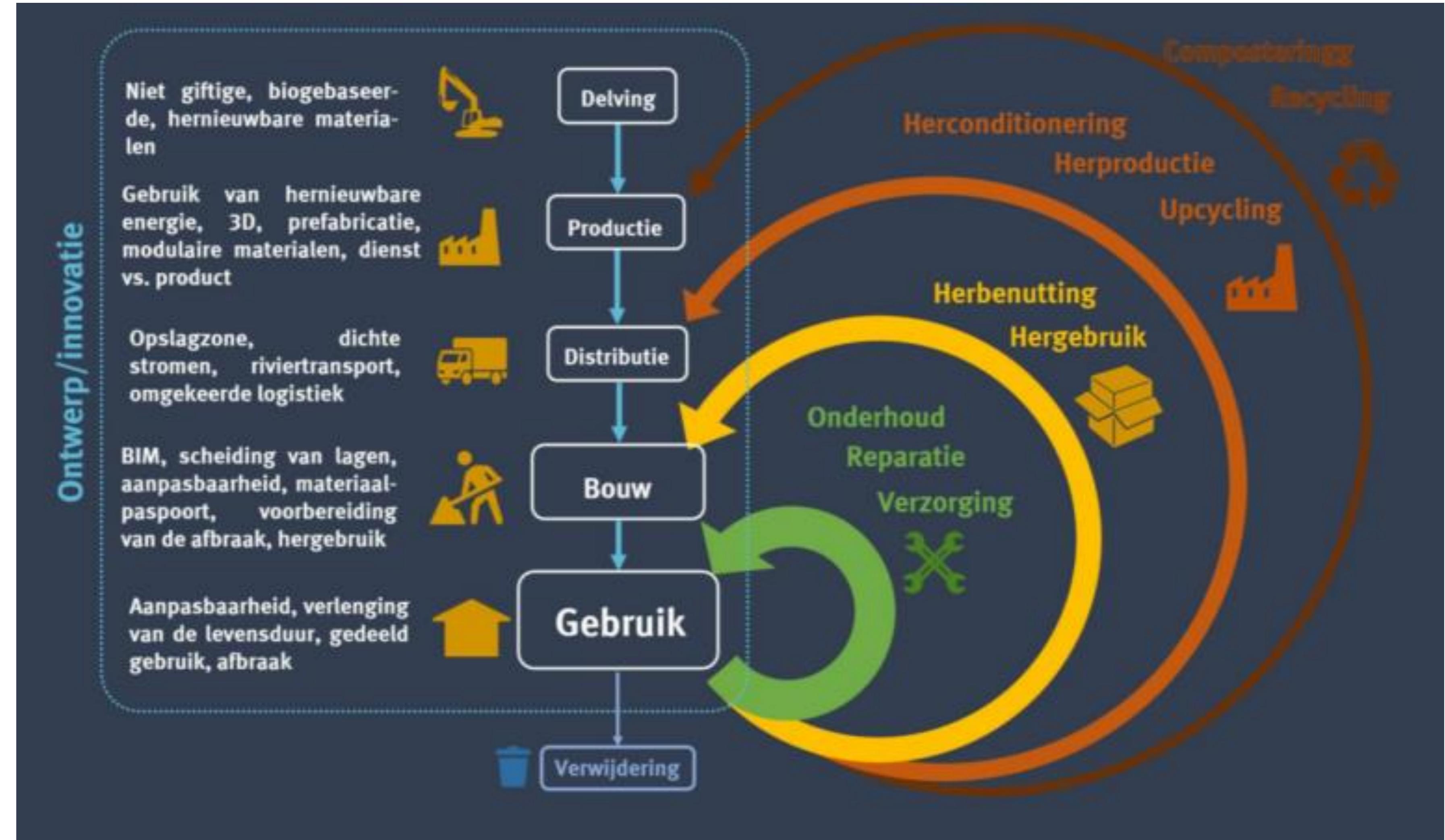
Cf. Degrendele K., Roche M., Vandenreyken H. (2014) New limits for the sand extraction on the Belgian part of the North Sea?

Een uitdaging van formaat

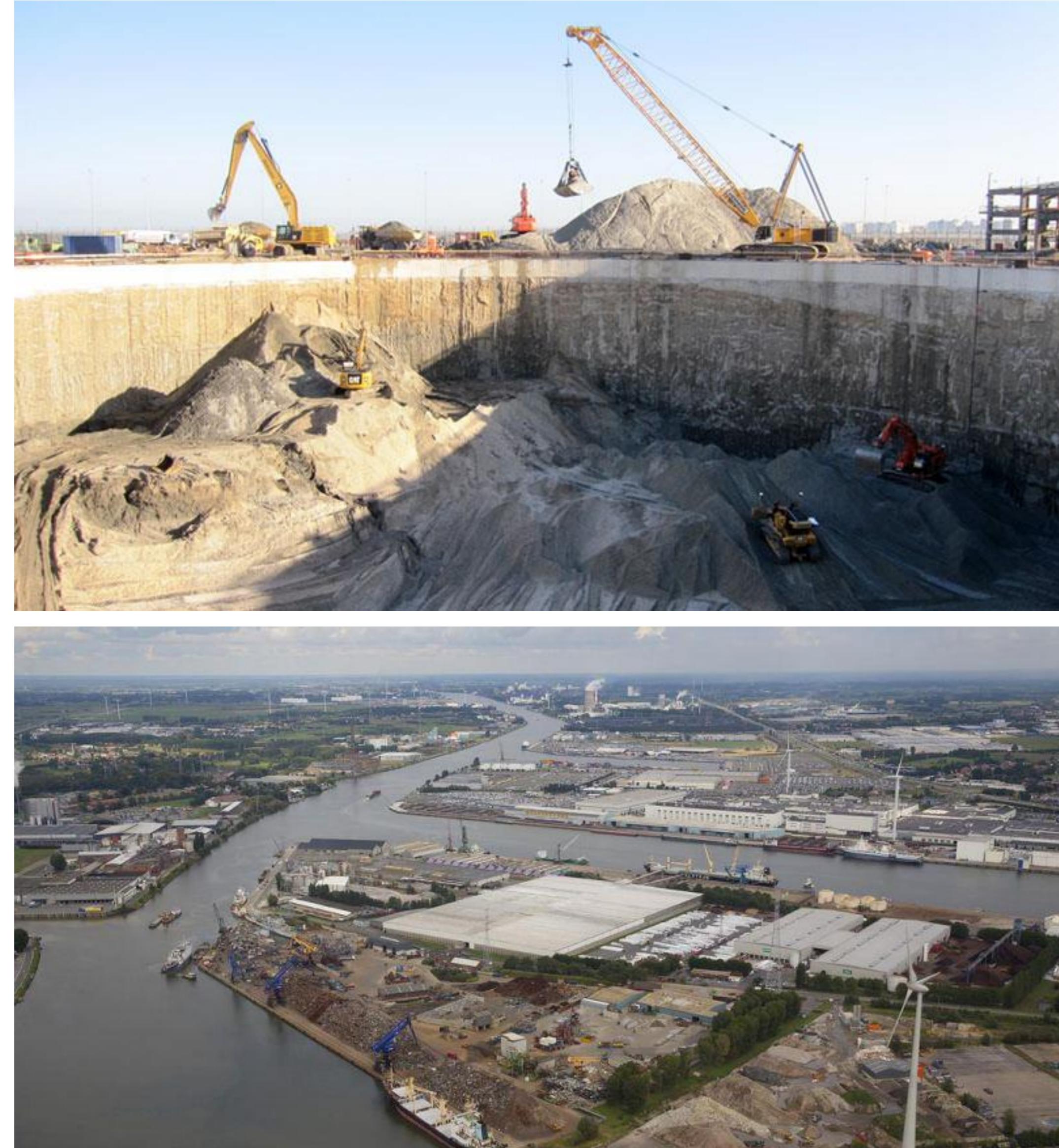

Vragen
bij afvalverwerking

‘gemengde fracties ?’ ‘briquaillon ?’ Dit kan beter!

<http://www.circulareconomy.brussels/wp-content/uploads/2018/01/Circulaire-economie-in-de-Brusselse-bouwsector.pdf>

Slibwinning: afval, nieuw land, cementvervanger?

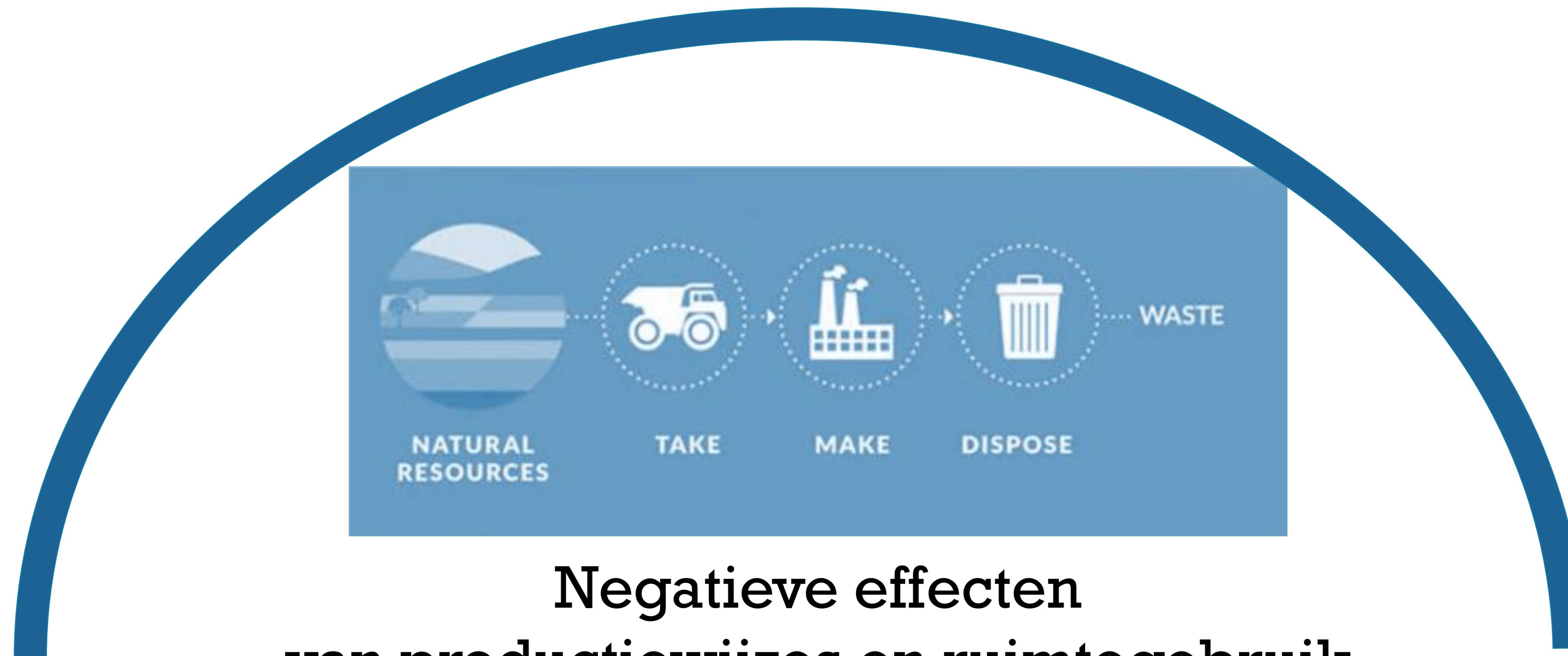
Verwacht volume 2019
15 miljoen m³

Bv. LNG-terminal Zeebrugge
Bv. Baggerwerken Zeekanaal Gent-Terneuzen

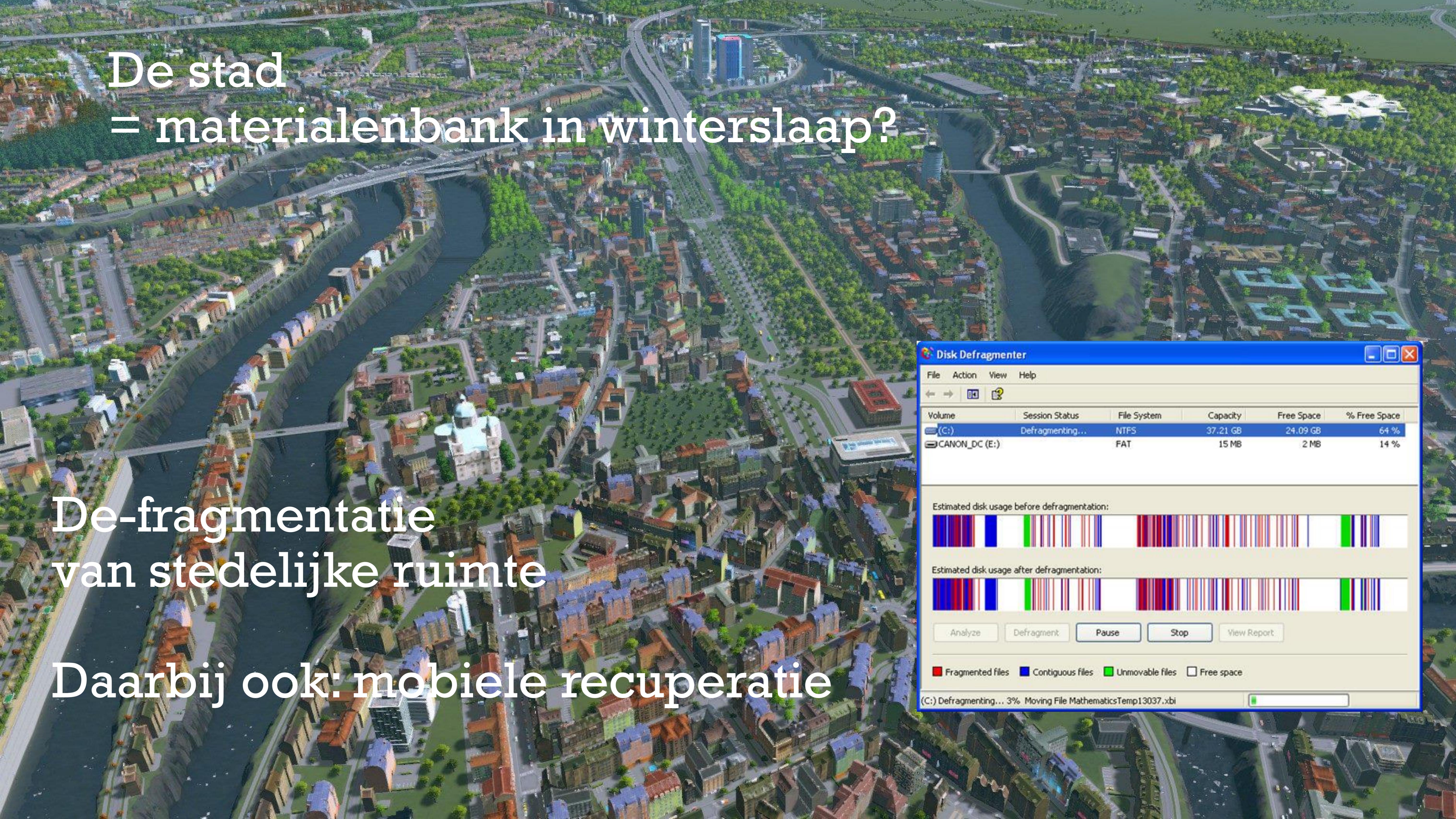

Transformatie naar ‘vormgegeven bouwstof’?

Een uitdaging van formaat

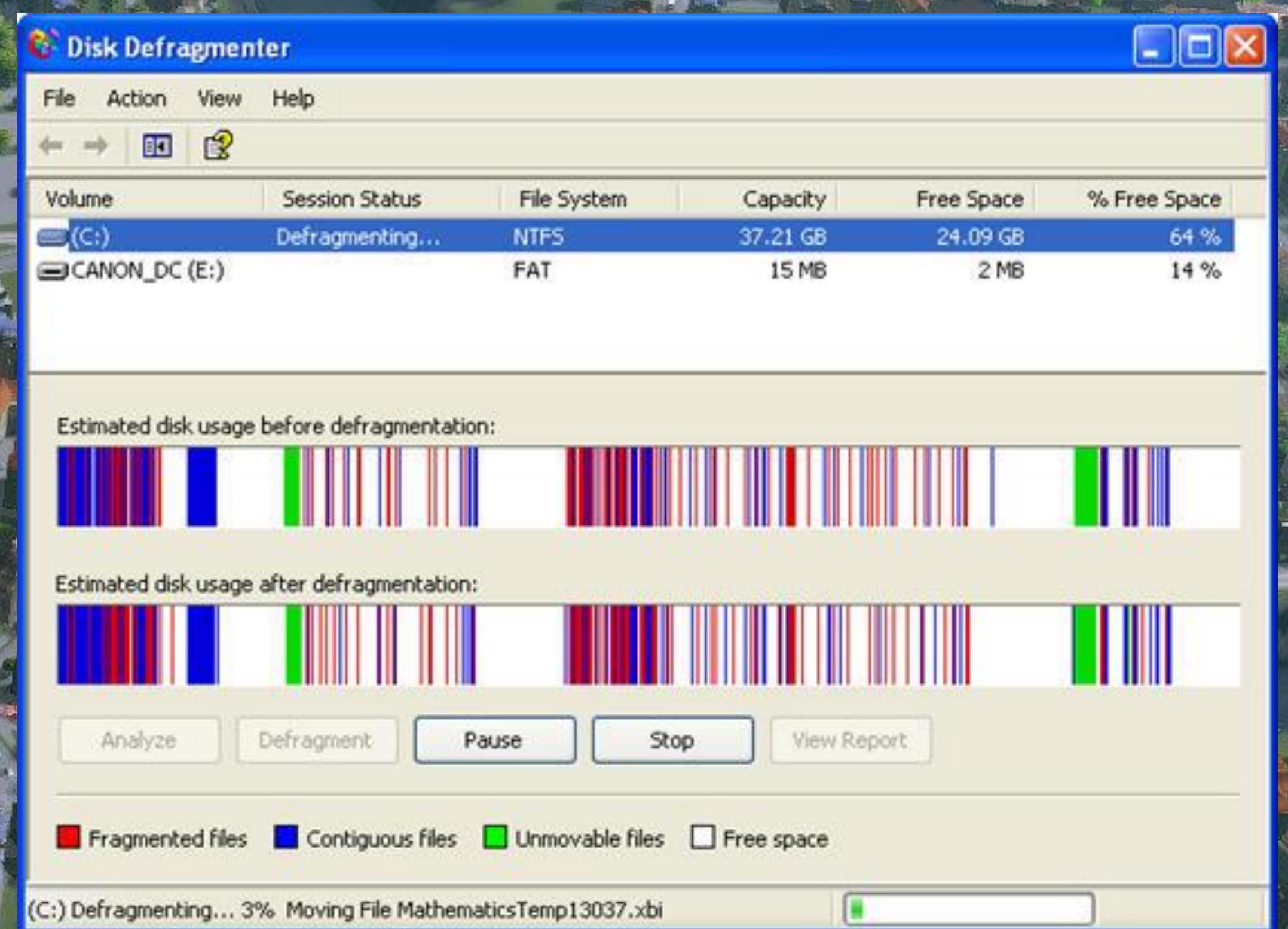
Klimaatwijziging, effecten op biodiversiteit,
energiegebruik, CO₂, grond, water

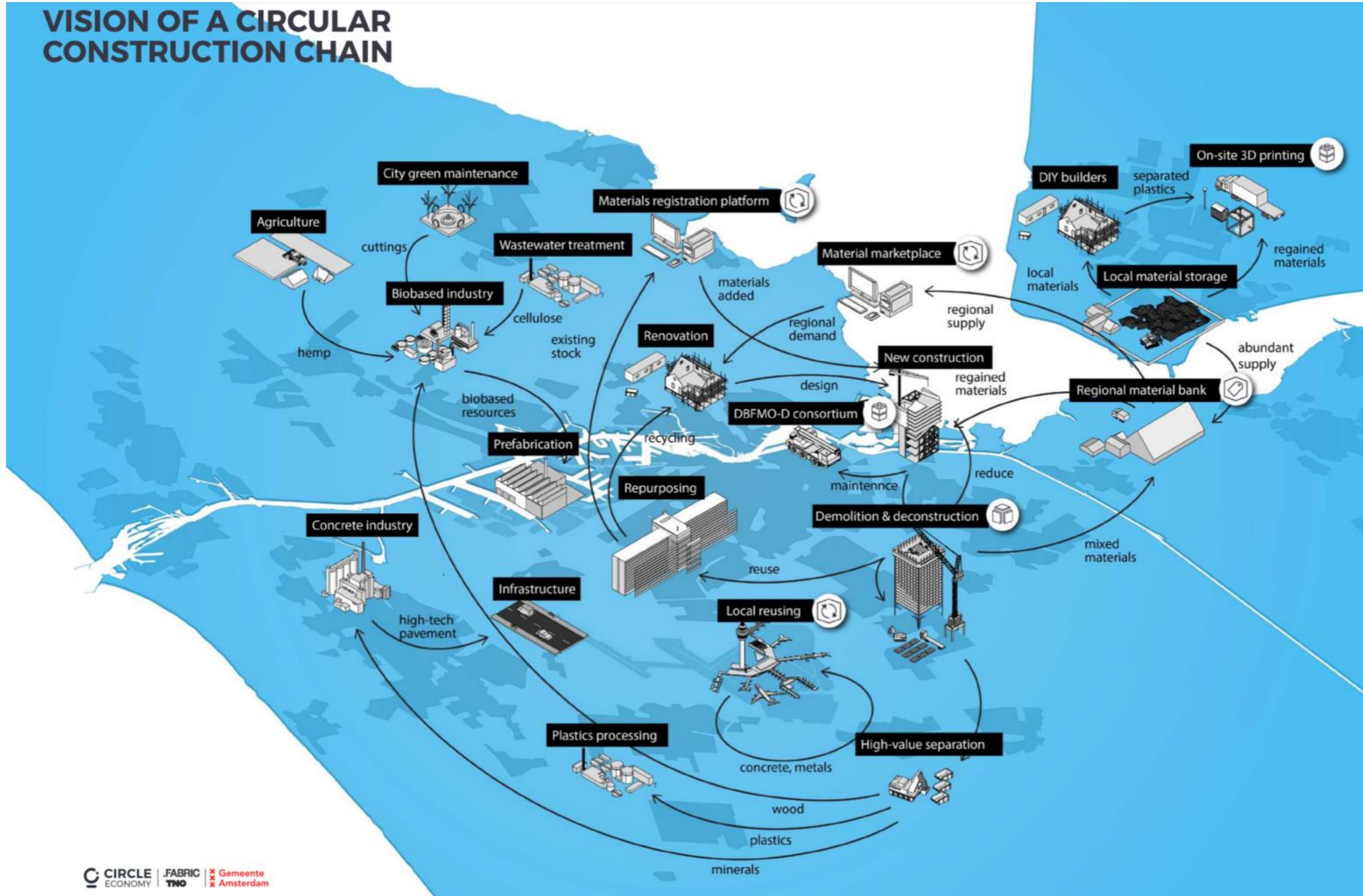
De stad
= materialenbank in winterslaap?

De-fragmentatie
van stedelijke ruimte

Daarbij ook: mobiele recuperatie

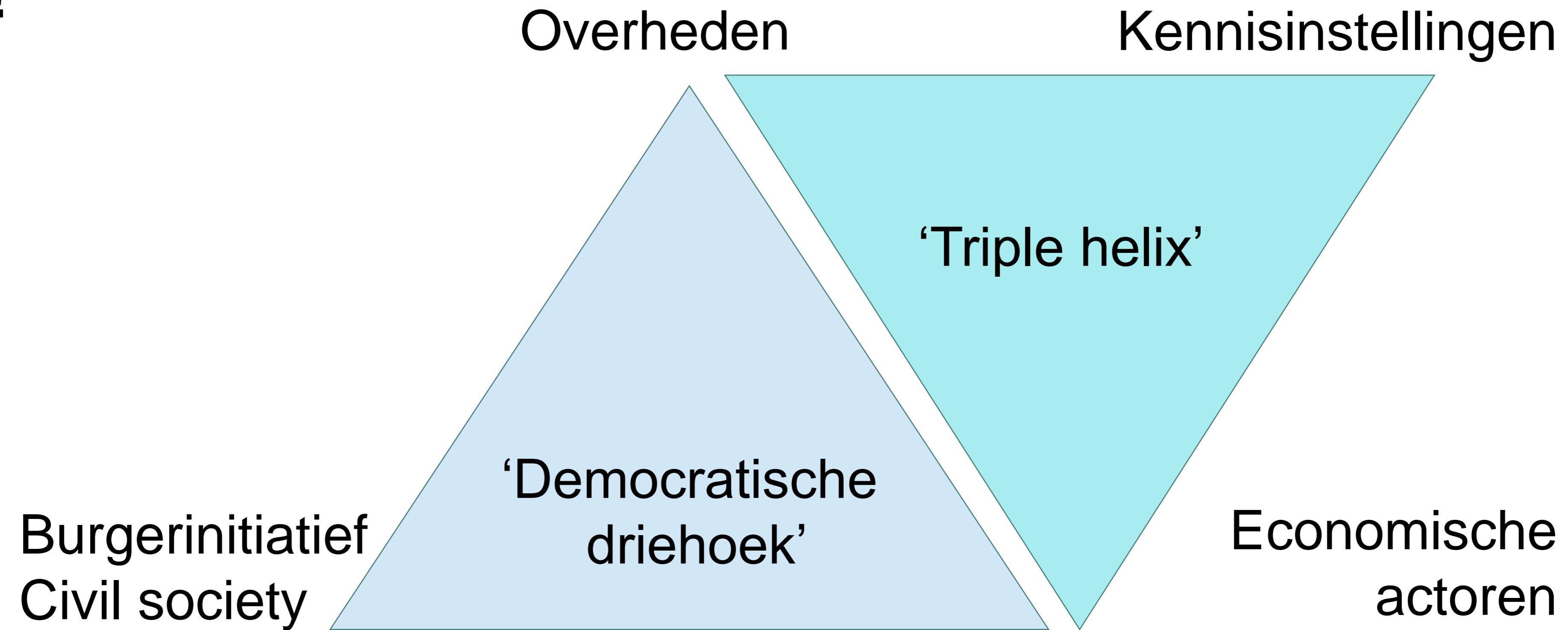

VISION OF A CIRCULAR CONSTRUCTION CHAIN

<https://www.circle-economy.com/wp-content/uploads/2016/04/Circular-Amsterdam-EN-small-210316.pdf>

Wie doet mee?

9:50 -10:50

pauze

11:10 -13:00

operatie circulatie

VRP-VOORJAARS CONGRES 13 JUNI 2019 - LEUVEN

Operatie Circulatie

Polyvalente Hal

09u50 **Welkom in Hal 5** | Michiel Van Balen – Miss Miyagi

10u10 **Vier agenda's voor circulariteit** | Julie Marin KU Leuven

10u30 **Circulaire Gemeente voor de toekomst**

Erik Grietens (BBL) , Pieter-Jan Fieremans (Oost-Vlaanderen), Benjamin Descamps (Veneco)

tot 10:50, dan korte pauze

Operatie Circulatie

WANDELING

Vertrekpunt: Bar

11u – 13u

Vertrek wandeling

**Kathleen Van de Werf
(BUUR)**

Wandeling naar De Hoorn
(toelichting bij de potentie
van circulaire
gebiedsontwikkeling)

+ kanttekeningen
bij stadsontwikkeling
in Leuven.

of

Lopende projecten
Polyvalante Hal

11u10 Inleiding Vlaanderen Circulair

Elmar Willems (OVAM)

11u20 Station Wijgmaal

Evelien Willaert (Dialoog VZW)

11u40 Labland. Open Source Bouw Systemen (OSBS)

Martha Vandermaesen (Labland VZW)

12u Antwerpen Circulair

Christine Van derslijen (Stad Antwerpen)

12u20 De nieuwe dokken Philippe Teughels (Van Roey)

12u40 Circulair Scheldepark Ward Verbakel (plusofficearchitects)

10:50 – 11:10

Pauze

operatie circulatie

VRP-VOORJAARS CONGRES 13 JUNI 2019 - LEUVEN

Operatie Circulatie

WANDELING

Vertrekpunt: Bar

11u – 13u

Vertrek wandeling

**Kathleen Van de Werf
(BUUR)**

Wandeling naar De Hoorn
(toelichting bij de potentie
van circulaire
gebiedsontwikkeling)

+ kanttekeningen
bij stadsontwikkeling
in Leuven.

of

Lopende projecten

Polyvalante Hal

11u10 Inleiding Vlaanderen Circulair

Elmar Willems (OVAM)

11u20 Station Wijgmaal

Evelien Willaert (Dialoog VZW)

11u40 Labland. Open Source Bouw Systemen (OSBS)

Martha Vandermaesen (Labland VZW)

12u Antwerpen Circulair

Christine Van derslijen (Stad Antwerpen)

12u20 De nieuwe dokken Philippe Teughels (Van Roey)

12u40 Circulair Scheldepark Ward Verbakel (plusofficearchitects)

13:00-14:00
Lunch

operatie circulatie

VRP-VOORJAARS CONGRES 13 JUNI 2019 - LEUVEN

14:00-14:05

Dr. Annette Kuhk

operatie circulatie

VRP-VOORJAARS CONGRES 13 JUNI 2019 - LEUVEN

Operatie Circulatie: Lopende projecten

Vlaanderen Circulair

Elmar Willems (OVAM)

Transitieruimte

samenwerking met/van overheden

> **Open call!! We doen het!!**

Station Wijgmaal

Evelien Willaert (Dialoog VZW)

Circulair bouwen | circulair businessmodel

Randvoorwaarden: juridisch, technisch,... ook: compromissen

Labland. Open Source Bouw Systemen (OSBS)

Martha Vandermaesen (Labland VZW)

'Circulerende' bewoners | circulaire principes bij bouwen

Randvoorwaarden: ontwerp, financieel plaatje,...

Antwerpen Circulair

Christine Van derslijen (Stad Antwerpen)

Circulair gebruik (> duurzaam: energie, water, materiaal, afval)

Innovatie gesteund vanuit Urban Innovative Actions

De nieuwe dokken

Philippe Teughels (Van Roey)

Duurzame technieken | gedeeld gebruik (bv. moestuin)

Charter met bewoners

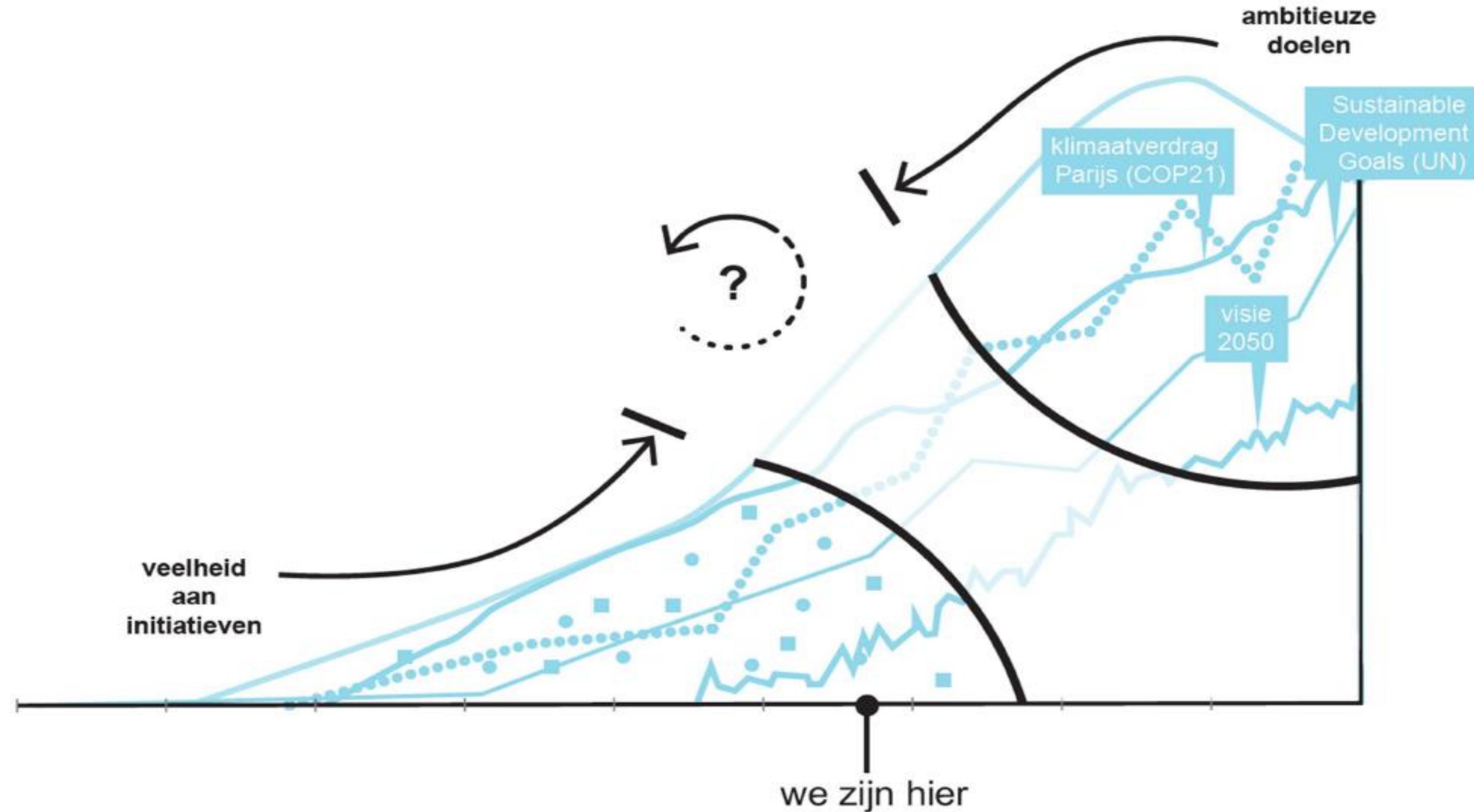
Circulair Scheldepark

Ward Verbakel (plusofficearchitects)

Cirkels sluiten | circulaire cultuur

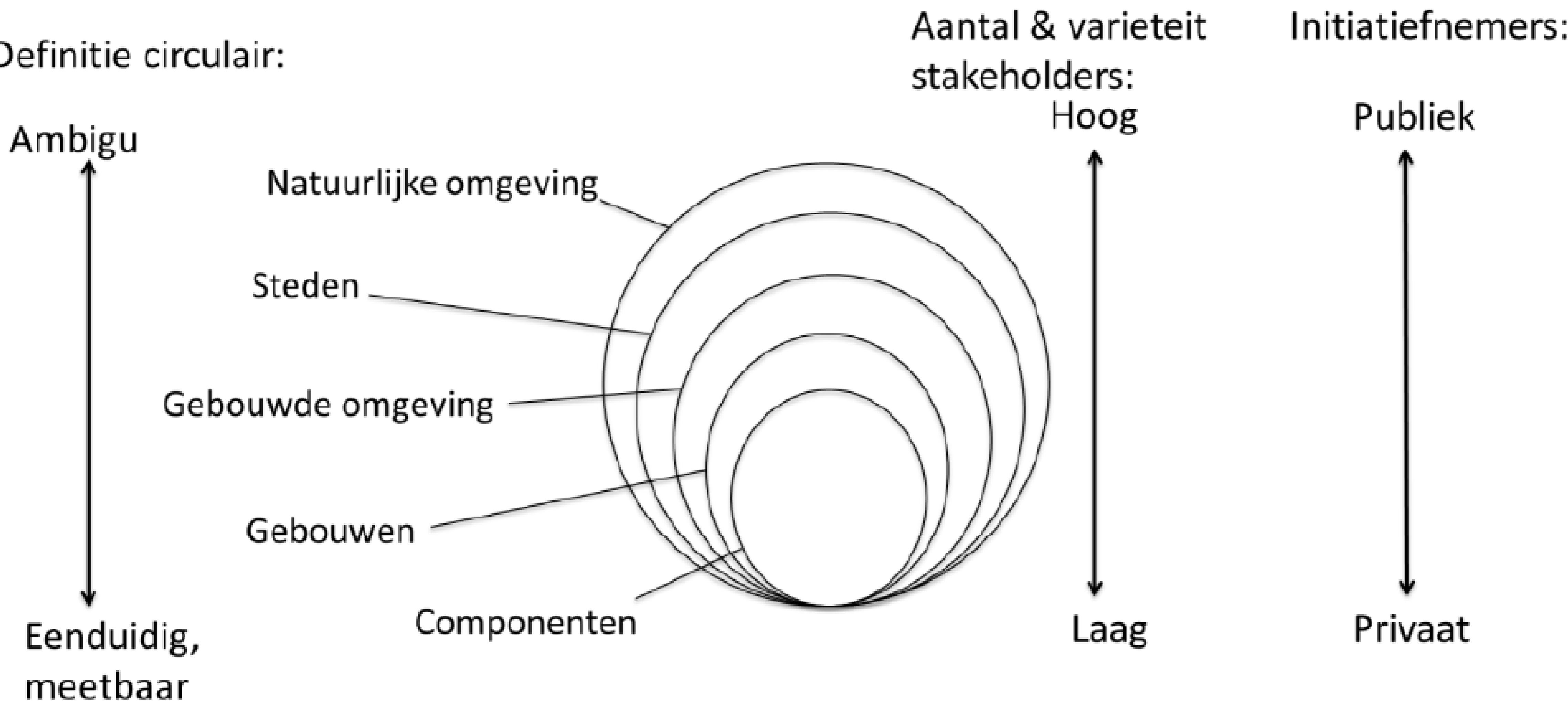
ook: omgaan met erfgoed, en met 'padafhankelijkheden'

Operatie Circulatie: naar een bredere transitie

Operatie Circulatie op verschillende schalen

Definitie circulair:

Figuur 1 Governance complexiteit van de circulaire transitie van de gebouwde omgeving: naarmate het schaalniveau toeneemt, neemt het aantal en de variëteit van betrokkenen toe en is de betekenis van circulariteit meer ambigu.

Operatie Circulatie

Polyvalante Hal

14u05 **Medium > WTC**

Freek Persyn (51n4e)

14u35 **Large > Superlocal**

Martijn Seegers (HEEMwonen)

15u05 **Extra Large**

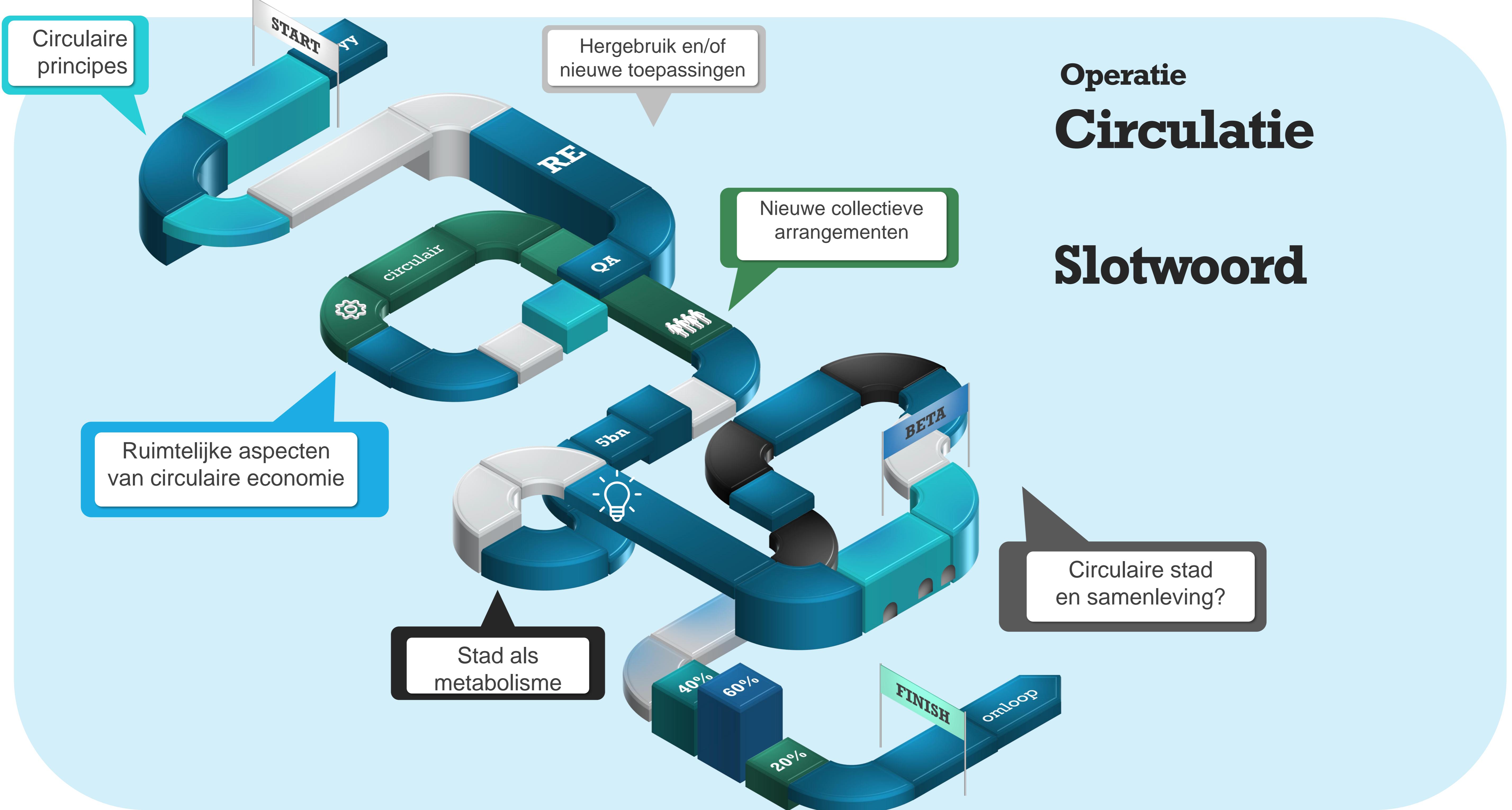
Chandar Van der Zande (Metabolic)

15u50 **Launch Inspiratieboek ‘Scenario Circulair’**

Erik Grietens (BBL)

25 | 5

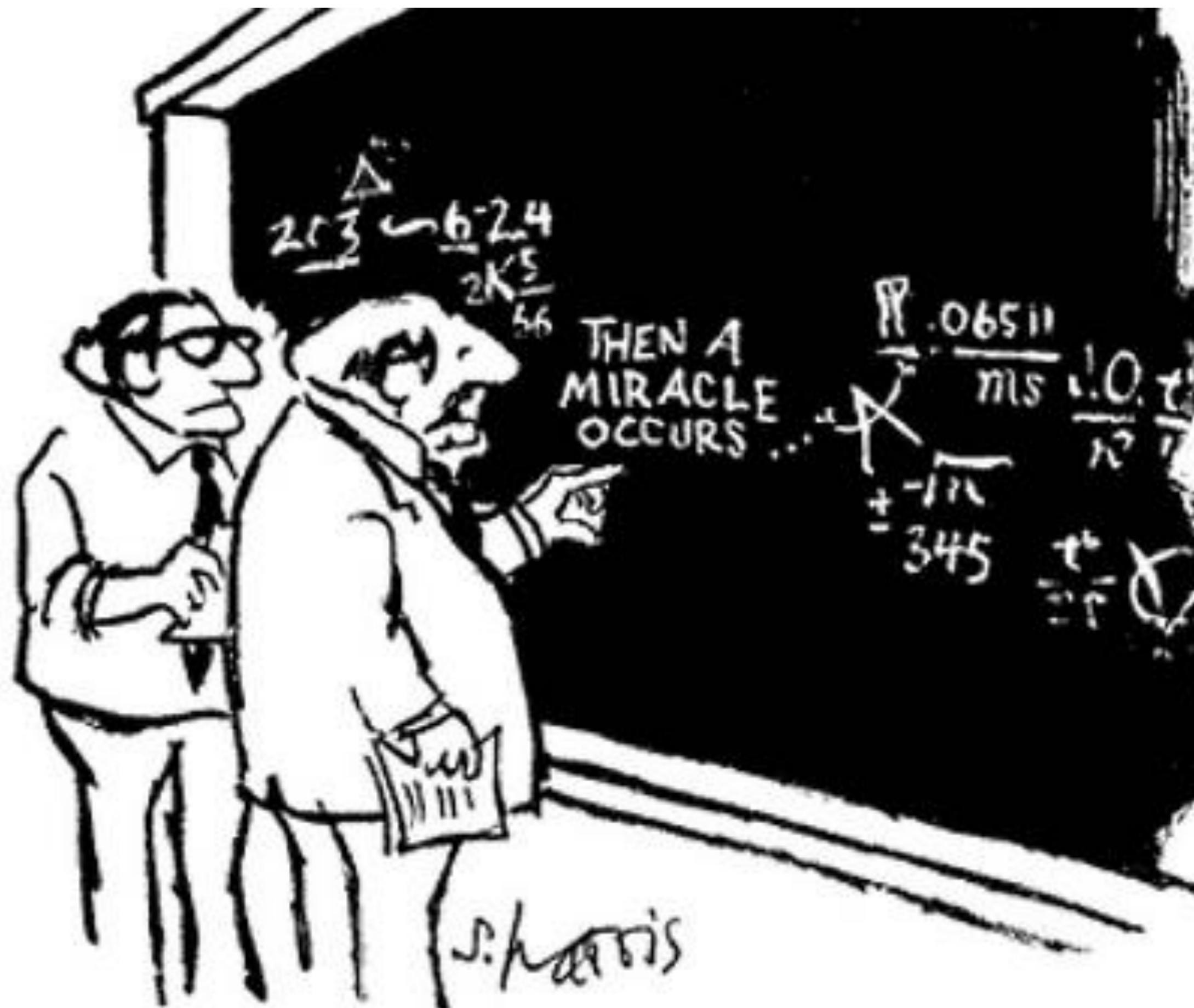
Operatie Circulatie

Slotwoord

... Sometimes doing something leads to nothing....

Operatie Circulatie als ‘strategische, omvangrijke verrichting’ Transformatieopgave

“I think you should be more explicit here in
step two.”

Wervend verhaal?

Technische uitdagingen

Juridische voorwaarden | Regulering

Bestemmingen | Projectregie | Vastgoedposities

Businessmodellen | beheersstructuren

Financieel | Fiscaal

Procesvoering (bv. keuring)

Draagvlak en samenwerking | Relaties

Meer van dit:

Modulair ontwerp

'Legolisering'

C2C | BIM | LCA

Duurzame materialen

Deel-economie

en commons

Terug in omloop

Upcycling

Minder van dat:

Ruimtelijk afval

'hibernating' resources

Take-make-dispose

Nieuwe collectieve en territoriale arrangementen

receptie

operatie circulatie

VRP-VOORJAARS CONGRES 13 JUNI 2019 - LEUVEN

